

విశ్వాస ప్రకరణం

(ప్రతిజ్ఞలు, ప్రమాణాలు - వాటి ఆజ్ఞలు)

1వ అధ్యాయం - దేవుని మీద కాకుండా మరెవరి మీదా ప్రమాణం చేయకూడదు

1066. హబ్రెత్ ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి) కథనం:- “ఎవరూ తన తాత ముత్తాతల మీద ప్రమాణం చేయకూడదని దేవుడు గట్టిగా వారించాడ”ని దైవప్రవక్త (సల్లం) నాకు తెలియజేశారు. దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను ఈ ఉపదేశం విన్న తర్వాత నేనెప్పుడూ నా తాత ముత్తాతల మీద ప్రమాణం చేయలేదు. నా తరపునా ఇలా చేయలేదు; మరెవరి తరపునా చేయలేదు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 83వ ప్రకరణం - ఈమాన్, 4వ అధ్యాయం - లాతహ్ లిహ్ బిఆబాయికుమ్]

1067. హబ్రెత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) హబ్రెత్ ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి)ని కొందరు రౌతులతో కలిసి వెళ్తూ తన తండ్రి పేరుతో ప్రమాణం చేస్తూ ఉండటం చూశారు. అప్పుడాయన హబ్రెత్ ఉమర్ (రజి)ని పిలిచి “జాగ్రత్త! మీరు మీ తాతముత్తాతల మీద ప్రమాణం చేయకూడదని దేవుడు గట్టిగా తాకించేశాడు. అందువల్ల ఎవరైనా ప్రమాణం చేయదలచుకుంటే దేవుని పేరుతో ప్రమాణం చేయాలి. లేకపోతే ఊరుకోవాలి” అని అన్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 74వ అధ్యాయం - మనలమ్మయర ఇక్బార మన్ ఖాలజాలిక్...]

2వ అధ్యాయం - ఎవరైనా లాత్, ఉజ్జాల పేర్లతో ప్రమాణం చేస్తే వారు సద్యచనం (కలిమా) పఠించాలి

1068. హబ్రెత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- “ఎవరైనా లాత్, ఉజ్జాల పేర్లతో ప్రమాణం చేస్తే (దానికి ప్రాయశ్చిత్తంగా) అతను ‘లా యిలాహ ఇల్లాల్లాహ్’ (అల్లాహ్ తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు) అని పఠించాలి. అలాగే ఎవరైనా ఒకరితో ‘నేను నీతో జూదం ఆడ్తాను’ అని అంటే (దానికి ప్రాయశ్చిత్తంగా) అతను దానం చేయాలి”.

[సహీహ్ బుఖారీ : 65వ ప్రకరణం - తఫ్సీర్, 53 - నజ్మీసూరా, 2వ అధ్యాయం - అఫర అయితు ముల్లాత్]

3వ అధ్యాయం - ఒకపని చేస్తానని ప్రమాణం చేశాక దాని కంటే మెరుగైనది మరోపని ఉందని తెలిస్తే

1069. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం:- దైవప్రవక్త (సల్లం) వెంట తబూక్ పోరాటానికి వెళ్ళబోతున్న నా స్నేహితులు వాహనాల కోసం విజ్ఞప్తి చేయమని చెప్పి నన్ను దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి పంపారు. నేను వెళ్ళి “దైవప్రవక్తా! నా స్నేహితులు తమకు వాహనాలు ప్రసాదించమని అభ్యర్థించడానికి నన్ను మీ దగ్గరికి పంపించారు” అని అన్నాను. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ మాట విని “దైవసాక్షి! నేను మీకు ఎలాంటి వాహనాన్ని ఏర్పాటు చేయను” అని అన్నారు.

నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళినపుడు ఆయన చాలా కోపంలో ఉన్నారు. నాకా సంగతి తెలియదు. అందువల్ల ఆయన అలా నిరాకరించడంతో నన్ను కూడా కోప్పడతారేమో నన్న భయంతో నేను చాలా బాధపడుతూ తిరిగొచ్చాను. నా మిత్రుల దగ్గరికి వచ్చి దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారని తెలియజేశాను. ఆ తర్వాత కాస్సేపు గడిచింది లేదో హజ్రత్ బిలాల్ (రజి) గారి పిలుపు విన్నించింది. “అబ్దుల్లా బిన్ ఖైస్ ఎక్కడున్నాడు?” * అంటూ ఆయన బిగ్గరగా అన్నారు. నేనాయన కంఠం విని దగ్గరికెళ్ళాను. ఆయన నన్ను చూడగానే “దైవప్రవక్త (సల్లం) నిన్ను పిలుస్తున్నారు, పద” అన్నారు. నేను వెంటనే దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళాను.

అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు: “ఇదిగో, ఈ ఒంటెల జతను తీసికెళ్ళు. ఈ జతను కూడా తీసికెళ్ళు. ఇలా మొత్తం ఆరు ఒంటెలు ప్రసాదించారు. వీటిని ఆయన అప్పుడే హజ్రత్ సాద్ (రజి) దగ్గర కొన్నారు - వీటిని నీ స్నేహితుల దగ్గరకు తీసుకెళ్ళి దేవుడు (లేక దైవప్రవక్త అని అన్నారు) ఈ ఒంటెలను మీ స్వారీ కోసం ప్రసాదించాడు. కనుక మీరీ ఒంటెలు ఎక్కి యుద్ధానికి బయలు దేరండి”.

నేను ఒంటెలను తీసుకొని నా స్నేహితుల దగ్గరికి వెళ్ళి ఇలా అన్నాను: “దేవుడు మీ స్వారీ కోసం ఈ ఒంటెలను ప్రసాదించాడు. ఇక మీరు వీటినెక్కి యుద్ధానికి బయలుదేరండి. అయితే మీలో కొందరు నా వెంట బయలుదేరి దైవప్రవక్త(సల్లం)నాతో అన్న మాటలు విన్న వారి దగ్గరకు నడవాలి. నేను మీ దగ్గరకు వచ్చి దైవప్రవక్త (సల్లం) చెప్పని మాటలు మీకు చెబుతున్నానేమోనని మీరు అనుమానించవచ్చు. అందువల్ల మీరిలా చేయాలి, అప్పటి దాకా నాకు తప్పి ఉండదు; ఈ వ్యవహారం కూడా ముగిసిపోదు.”

దీనికి వారు సమాధానమిస్తూ “నీవు చెప్పింది నిజమేనని మాకు నమ్మకం ఉంది (దాన్ని ధృవపరచుకోవసరం లేదు). సరే కానివ్వు (నువ్వు అడుగుతున్నావు కాబట్టి) నీ కోర్కె ప్రకారమే చేస్తాము” అని అన్నారు. తర్వాత హజ్రత్ అబూమూసా (రజి) వారిలో కొందరిని వెంట బెట్టుకొని దైవప్రవక్త (సల్లం)తో జరిగిన సంభాషణ విన్నవారి దగ్గరకు వెళ్ళారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) మొదలు

* ఇది హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) గారి మరొక పేరు.

నిరాకరించడం, తర్వాత ఇవ్వడం వగైరా జరిగిన వృత్తాంతమంతా వారికి తెలుసు. కనుక వారు కూడా హజ్రత్ అబూ మూసా (రజి) చెప్పిన విషయాలే తెలియజేశారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 64వ ప్రకరణం - మగాజి, 78వ అధ్యాయం - గజ్యతి తబూక్]

1070. హజ్రత్ జహ్దమ్ (రజి) కథనం:- మేము హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) దగ్గర కూర్చొని ఉండగా, ఆయన ముందు (కోడిమాంసం ఉన్న) కంచం వచ్చింది. ఆయన దగ్గర బనీ తైముల్లా తెగకు చెందిన ఒక తెల్లవాడు కూర్చొని ఉన్నాడు. చూడటానికి అతను బానిసలా ఉన్నాడు. హజ్రత్ అబూమూసా (రజి) అతణ్ణి కూడా తినమని పిలిచారు. అయితే అతను (తినడానికి వెనకాడుతూ) “నేనీ కోడి ఏదో (మాలిన్యం) తింటుంటే చూశాను. అప్పటి నుండి నాకు (కోడిమాంసం అంటే) రోత పుట్టింది. నేను కోడి మాంసం తిననని ప్రమాణం చేశాను” అని అన్నాడు. అప్పుడు హజ్రత్ అబూమూసా ఇలా అన్నారు :

“ప్రమాణం గురించి నీకొక హదీసు వినిస్తాను. (ముందు) ఇది తిందువుగాని రా. నేను అష్అరీ తెగకు చెందిన కొందరు వ్యక్తులతో కలిసి ఓ సారి దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళాను. మేము స్వారీ జంతువులు ఇప్పించమని ఆయన్ని విన్నవించుకున్నాము. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) సమాధానమిస్తూ “దైవసాక్షి! నేను మీకు స్వారీ కోసం జంతువుల్ని ఇవ్వలేను. మీ కివ్వడానికి అసలు నా దగ్గర అలాంటి జంతువులే లేవు” అని అన్నారు. ఆ తర్వాత దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరకు, యుద్ధ సాత్తుకు సంబంధించిన కొన్ని ఒంటెలు వచ్చాయి. అప్పుడు ఆయన “అష్అరీ తెగ మనుషులేరి?” అని మమ్మల్ని గురించి అడిగారు. ఆయన మాకు తెల్లమూపురాలున్న అయిదు ఒంటెలు ఇచ్చేయమని ఆజ్ఞాపించారు. మేము వాటిని తీసుకొని వెళ్తూ “ఏమిటీ మనం ఇలా చేశాం (ఆయన ప్రమాణం చేశాక కూడా మనం ఆయన దగ్గర ఈ ఒంటెల్ని తీసుకున్నాం)? ఇవి మనకు శుభాల్ని కలిగించవు” అని చెప్పుకున్నాం పరస్పరం. దాంతో మేము ఆయన దగ్గరకు తిరిగి వెళ్ళి “దైవప్రవక్తా! మేము స్వారీ కోసం పశువుల్ని అడిగినపుడు మీరు మొదట్లో ఇవ్వనని ప్రమాణం చేశారు కదా! మీకా విషయం ఆ తర్వాత బహుశా జ్ఞాపకం రాలేదేమో!” అని అన్నాము. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు; “నిజానికి మీకీ స్వారీ జంతువుల్ని నేనివ్వలేదు; దేవుడు ప్రసాదించాడు. పోతే దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను. నేనేదయినా పని చేస్తానని లేదా చేయనని ప్రమాణం చేసినప్పుడల్లా ఆ తర్వాత దానికి వ్యతిరేకంగా చేయడంలో ప్రయోజనం ఉందని భావిస్తే మాత్రం దైవ చిత్తమయితే నేను తప్పకుండా ప్రమాణ భంగం చేసి ఆ పని చేస్తాను. కాకపోతే ప్రమాణ భంగానికి పరిహారం చెల్లించుకుంటాను”.*

[సహీహ్ బుఖారీ : 57వ ప్రకరణం - ఫర్ఖల్ ఖమ్మీ, 15వ అధ్యాయం - వమినద్దలీలి అనిల్ ఖమ్మీ లినవాయ్ విల్ ముస్లిమీన్]

★ ఇమామ్ నవవీ (రహ్మాలై) ఈ హదీసుపై ఇలా వ్యాఖ్యానించారు:- ప్రమాణం చేసిన తరువాత దాన్ని భంగపరచడంలోనే శ్రేయస్సు ఉందని తెలిస్తే భంగపరచాలి. కాకపోతే ప్రమాణ భంగానికి పరిహారం చెల్లించుకోవలసి ఉంటుంది. ప్రమాణ భంగానికి పరిహారం తప్పకుండా చెల్లించాలన్న విషయంలో ధర్మవేత్తల మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఉంది.

1071. హజ్రత్ అబ్దురహ్మాన్ బిన్ సముర (రజి) కథనం:- ఓ రోజు దైవప్రవక్త (సల్లం) నాకు హితబోధ చేస్తూ ఇలా అన్నారు: “అబ్దురహ్మాన్ బిన్ సముర! నీవు ఎన్నడూ పదవిని, నాయకత్వాన్ని కోరుకోకు. నీ కోరిక ప్రకారం పదవీ పాలనాధికారాలు గనక ఇవ్వడం జరిగితే ఆ బాధ్యత పూర్తిగా నీదే అవుతుంది. (దైవ సహాయం పొందే అర్హతను కోల్పోతావు). ఒకవేళ నీవు కోరకుండానే ఆ బాధ్యతా భారం నీపై మోపబడితే మటుకు ఆ బాధ్యతా నిర్వహణలో నీకు దైవ సహాయం లభిస్తుంది. అలాగే నీవు ఏదైనా పని చేస్తానని ప్రమాణం చేసినపుడు ఆ తర్వాత ఆ పనికి వ్యతిరేకంగా మరోపని చేయడంలో శ్రేయస్సు ఉందని భావిస్తే ప్రమాణ భంగం చేసి శ్రేయస్సు ఉన్న ఆ పని చెయ్యి. అయితే ప్రమాణ భంగం చేసినందుకు పరిహారం ఇచ్చుకోవాలి.”

[సహీహ్ బుఖారీ : 83వ ప్రకరణం - ఈమాన్ వన్నజూర్, 1వ అధ్యాయం - ఖొలిల్లాహి త ఆలా, లాయు అభిజు కుముల్లాహు బిల్లగ్గి ఫీ ఈమానికుమ్]

5వ అధ్యాయం - ప్రమాణం చేస్తున్నప్పుడు ఇన్నాఅల్లాహ్ (దైవ చిత్తమయితే) అనాలి

1072. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం:- హజ్రత్ సులైమాన్ బిన్ దావూద్ (అలైహి) ఓ రోజు (ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటూ) “ఈ రోజు రాత్రి నా భార్యలు వంద మందినీ కలుసుకుంటాను. వారందరికీ ఒక్కొక్క పిల్లవాడు పుడ్తాడు. వీరు (పెద్దవారయి) దైవమార్గంలో యుద్ధం చేస్తారు, అవిశ్వాసులతో పోరాడతారు” అని అన్నారు. ఆ సమయంలో ఒక దైవమాత (అశరీరవాణి) “ఇన్నాఅల్లాహ్ (దైవ చిత్తమయితే) అని చెప్పు” అన్నారు. కాని హజ్రత్ సులైమాన్ (అలైహి) ఇన్నాఅల్లాహ్ అని చెప్పడం మరచిపోయారు. తర్వాత ఆయన ఆ రాత్రి తన భార్యలందరినీ కలుసుకున్నారు. కాని వారిలో ఒక్క భార్యకు తప్ప ఎవరికీ సంతానం కలగలేదు. ఆ భార్య అయిన అర్ధబాలుడ్చీ (అసంపూర్ణ పిండాన్ని) మాత్రమే కన్నది.

(ఈ సంఘటనపై) దైవప్రవక్త (సల్లం) (వ్యాఖ్యానిస్తూ) “హజ్రత్ సులైమాన్ (అలైహి) ‘ఇన్నాఅల్లాహ్’ అని చెప్పి ఉంటే ఆయన కోరిక ఈడేరి ఉండేది. ఆయన లక్ష్యం నెరవేరి అవకాశం ఎక్కువగా ఉండేది” అని అన్నారు.

[సహీహ్ బుఖారీ : 67వ ప్రకరణం - నికాహ్, 119వ అధ్యాయం - ఖొలిర్రజాలి లఅతూఫన్నలైలత అలానిసాయి]

1073. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు:- “హజ్రత్ సులైమాన్ బిన్ దావూద్ (అలైహి) ఇలా అన్నారు - “ఈ రోజు రాత్రి నేను నా డెబ్బైమంది భార్యల్ని తప్పకుండా కలుస్తాను. ప్రతి భార్య ఒక పిల్లవాడ్చీ కంటుంది. అతను అశ్వరూఢుడయి దైవమార్గంలో యుద్ధం చేస్తాడు”. ఆ సమయంలో ఆయన సహచరుడు “ఇన్నా అల్లాహ్” అని చెప్పు అని అన్నాడు. కాని ఆయన చెప్పలేకపోయారు. తత్ఫలితంగా ఒక భార్య తప్ప ఎవరూ గర్భం దాల్పలేదు. ఆ గర్భిణీ

భార్య అయినా అర్థ శరీరం అవటిగా ఉన్న బిడ్డను మాత్రమే కన్నది... సులైమాన్ (అల్లెహి) గనక ఇన్నాఅల్లాహ్ అని ఉంటే అందరూ దైవమార్గంలో పొరాడేవాళ్ళు (జన్మించి ఉండేవాళ్ళు)”⁽¹⁾

[సహీహ్ బుఖారీ : 60వ ప్రకరణం - అంబియా, 40వ అధ్యాయం - ఖొలిల్లాహిత ఆలా వ వహబ్నా లిదావూద సులైమాన్]

6వ అధ్యాయం - భార్యాపిల్లలకు బాధకలిగే ప్రమాదముంటే ప్రమాణం కోసం పట్టుపట్టరాదు

1074. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- “దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను. భార్యాపిల్లల వ్యవహారంలో (వారి బాగోగులు ఖాతరు చేయకుండా) చేసిన ప్రమాణం పట్ల మొండి వైఖరి అవలంబించడం ఘోరమైన పాపం. అలాంటి ప్రమాణాన్ని భంగపరచి దేవుడు నిర్ణయించిన పాప పరిహారం చెల్లించడం కంటే ఆ ప్రమాణాన్ని భంగపరచకుండా దానిపై స్థిరంగా ఉండటమే దేవుని దగ్గర ఎక్కువ పాపానికి కారణభూతమవుతుంది.”⁽²⁾

[సహీహ్ బుఖారీ : 83వ ప్రకరణం - ఈమాన్ వ నజూర్, 1వ అధ్యాయం - ఖొలిల్లాహిత ఆలా లా యూఖజుకుమ్]

(1) ఈ హదీసు ద్వారా రెండు విషయాలు స్పష్టంగా తెలుస్తున్నాయి. ఒకటి; ముస్లింలు ఏ పని చేయాలనుకున్నా ‘ఇన్నాఅల్లాహ్’ (దైవచిత్తమయితే) చేస్తానని తప్పకుండా అనాలి. రెండు: ప్రమాణం, ప్రతిజ్ఞలు చేయదలచినపుడు కూడా ‘ఇన్నా అల్లాహ్’ అని అంటే, ఆ పని నెరవేరకపోయినా ప్రమాణ భంగం కాదు. ప్రమాణం చేసిన తర్వాత ‘ఇన్నాఅల్లాహ్’ అనే విషయంలో ధర్మవేత్తల మధ్య భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి.

హజ్రత్ తావుస్ (రహ్మలై), హజ్రత్ హసన్ బనీ (రహ్మలై)ల అభిప్రాయం ప్రకారం ప్రమాణం చేసిన సమావేశంలోనే ఇన్నా అల్లాహ్ అనాలి. హజ్రత్ సయీద్ బిన్ జుబైర్ (రహ్మలై) అభిప్రాయం ప్రకారం ప్రమాణం చేసిన నాలుగు నెలలలోగా ఇన్నాఅల్లాహ్ అనవచ్చు. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) అభిప్రాయం ప్రకారం ప్రమాణం చేసిన తర్వాత గుర్తొచ్చినప్పుడు ఎప్పుడైనా ఇన్నాఅల్లాహ్ అనవచ్చు. అదే విధంగా తలాఖ్ (విడాకులు) విషయంలో ‘ఇన్నాఅల్లాహ్’ తలాఖ్ ఇస్తాను అని అంటే అది తలాఖ్ క్రిందకు రాదు. ఏమైనప్పటికీ భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన ఏ వ్యవహారంలో నయినా ఇన్నాఅల్లాహ్ అని నోటితో పలకడం చాలా అవసరం. ఇమామ్ మాలిక్ (రహ్మలై) రృస్టిలో మాత్రం అలా మనస్సులో సంకల్పించుకుంటే సరిపోతుంది.

(2) సాధారణంగా చేసిన ప్రమాణాన్ని ఎట్టి పరిస్థితుల్లో కూడా భంగపరచకూడదు. అయితే భార్యా పిల్లలకు (బంధుమిత్రులకు కూడా) నష్టం కలిగించే, వారిని కష్టాల్లో పడవేసే ప్రమాణం చేసి ఉంటే మాత్రం దాన్ని భంగపరచడం చాలా అవసరం. అలాంటి ప్రమాణాన్ని భంగపరచకపోతే మనిషి పాపాత్ముడవుతాడు. ఉదాహరణకు, ఎవరైనా తన భార్యతో కలిసి భోజనం చేయనని, ఆమెతో మాట్లాడనని లేక ఇంట్లో వెచ్చాలు తీసుకురానని ప్రమాణం చేసి ఉంటే అలాంటి ప్రమాణాన్ని భంగపరచాలి. కాకపోతే ప్రమాణ భంగానికి పరిహారం మాత్రం చెల్లించుకోవలసి ఉంటుంది. ప్రమాణాన్ని భంగపరచే పాపానికి పాల్పడిన వారయ్యే ప్రమాదం ఉంటే అలాంటి ప్రమాణాన్ని భంగపరచకూడదు. ఉదాహరణకు, ఎవరైనా తన భార్యతో కలిసి మద్యం సేవించనని, లేదా జూదమాడనని ప్రమాణం చేసి ఉంటే దాని మీద స్థిరంగా ఉండాలి. [ఇమామ్ నవవీ (రహ్మలై)]

7వ అధ్యాయం - అవిశ్వాసిగా ఉన్నప్పుడు చేసుకున్న మొక్కుబడిని ముస్లింగా మారిన తర్వాత ఏం చేయాలి?

1075. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం :- హజ్రత్ ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రజి) ఓసారి దైవప్రవక్త (సల్లం)ను “దైవప్రవక్తా! నేను అవిశ్వాసిగా ఉన్నప్పుడు ఓ రోజు ‘ఏతెకాఫ్’⁽¹⁾ చేస్తానని మొక్కుబడి చేసుకున్నాను” అని అన్నారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ మాట విని “నీ మొక్కుబడిని తీర్చుకో” అని ఆదేశించారు.

హజ్రత్ ఉమర్ (రజి)కు ‘హునైన్ యుద్ధ ఖైదీలలో ఇద్దరు మహిళా బానిసలు లభించారు. వాళ్ళిద్దర్ని ఆయన మక్కాలోని ఒక ఇంట్లో వదలిపెట్టారు. తర్వాత దైవప్రవక్త (సల్లం) హునైన్ యుద్ధ ఖైదీలకు ఒక మేలు చేశారు (అంటే వారిని బానిసత్వం నుంచి విముక్తి కలిగించారు). అప్పుడు వారు మక్కా వీధుల్లో పరుగెత్తసాగారు. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) అది చూసి తన కుమారునితో “అబ్దుల్లా! అటు చూడు ఏమిటీ విశేషం?” అని అన్నారు. దానికాయన సమాధానమిస్తూ “దైవప్రవక్త (సల్లం) ఖైదీలకు మేలు చేశారు (వారికి స్వేచ్ఛ ప్రసాదించారు)” అని అన్నారు. “అయితే నువ్వు కూడా వెళ్ళి ఆ ఇద్దరు మహిళా బానిసల్ని కూడా విడుదల చేసెయ్యి” అన్నారు హజ్రత్ ఉమర్ (రజి).

[సహీహ్ బుఖారీ : 57వ ప్రకరణం - ఫర్ఖల్ ఖమ్స్, 19వ అధ్యాయం - మాకానన్నబీయ్యి (సల్లం) యాతిలో]

9వ అధ్యాయం - తన బానిసపై వ్యభిచార నింద మోపిన వాడికి పరలోక శిక్ష

1076. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- “తన యాజమాన్యంలో ఉండే అమాయకులయిన (బానిస స్త్రీ లేక పురుషుని)పై వ్యభిచార నింద మోపే వ్యక్తికి ప్రళయ దినాన కొరడా దెబ్బల శిక్ష విధించబడుతుంది. అయితే ఆ బానిసలు వారి యజమాని చెప్పినటువంటివారే అయితే మాత్రం (అతనికి ప్రళయ దినాన శిక్ష పడదు)”⁽²⁾

[సహీహ్ బుఖారీ : 86వ ప్రకరణం - హుదూద్, 45వ అధ్యాయం - ఖజ్జిల్ అబీద్]

10వ అధ్యాయం - బానిసలకు తాను తినేదే పెట్టాలి. వారిపై ఎక్కువ భారం వేయకూడదు

1077. హజ్రత్ మారూర్ బిన్ సువైద్ (రహ్మాలై) కథనం:- ఓ రోజు నాకు హజ్రత్ అబూజర్ (రజి)గారు

(1) దీన్ని గురించి ‘సహీహ్ ముస్లిం’లో ఈ విధంగా ఉంది:- హజ్రత్ ఉమర్ ఫారూఖ్ (రజి) అజ్ఞాన కాలంలో కాబా గృహంలో ఒక రోజు ఏతెకాఫ్ (తపానిష్ట) పాటిస్తానని మొక్కుబడి చేసుకున్నారు. మక్కా విజయానంతరం హునైన్ పోరాటం నుండి తిరిగి వస్తూ జారానా అనే ప్రాంతంలో ఆయన దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గర ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావిస్తే, నీ మొక్కుబడిని తీర్చుకో అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

(2) బానిసలపై వ్యభిచార నింద మోపిన యజమానికి ఇహలోకంలో చట్టవరంగా ఎలాంటి శిక్ష లేదు. వ్యభిచార నిందారోపణ తప్పని రుజువయితే న్యాయస్థానం అతణ్ణి కేవలం మందలించి వదిలిపెట్టుంది. పరలోకంలో మాత్రం అతనికి పూర్తి శిక్ష పడుతుంది.

“నేనొకసారి ఒక (బానిస) వ్యక్తిని దూషించాను. అతని తల్లి గురించి ప్రస్తావించి సిగ్గు చేటయిన విషయమని అన్నాను. (అతను దీన్ని గురించి దైవప్రవక్త (సల్లం)కు ఫిర్యాదు చేశాడు) అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) నాతో ఇలా అన్నారు:- “అబూజర్! నీవు ఇతణ్ణి ఇతని తల్లి పేరెత్తి దూషించావా? నీలో అజ్ఞాన కాలం నాటి అనాగరిక ఛాయలు ఇంకా తొంగి చూస్తున్నాయి. (గుర్తుంచుకో) నీ బానిసలు, సేవకులు కూడా నీ సోదరుల వంటి వారే. కాకపోతే వారిని దేవుడు నీ స్వాధీనంలో ఉంచాడు. మనిషి తన చేతి క్రింద పని చేసే తన సోదరునికి తను తినేటటువంటి తిండే పెట్టాలి. తను ధరించేటటువంటి దుస్తులే ఇవ్వాలి. తన సేవకులపై అతను మోయలేని బరువును వేయకూడదు. అలాంటి కఠినమైన పనేదయినా అప్పగిస్తే ఆ పనిలో అతనికి సహాయపడాలి.”

[సహీహ్ బుఖారీ : 2వ ప్రకరణం - ఈమాన్, 22వ అధ్యాయం - అల్ మఅసి మిన్ అమ్రెల్ జాహిలియ్య]

1078. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- “మీలో ఎవరి దగ్గరికైనా అతని సేవకుడు భోజనం తీసుకువస్తే, అతను సేవకుణ్ణి తనతో పాటు భోజనానికి కూర్చోబెట్టుకోలేని స్థితిలో ఉంటే (అంటే భోజనం తక్కువగా ఉంటే) అందులో నుంచి రెండు మూడు ముద్దలయినా అతనికి తప్పకుండా పెట్టాలి. ఎందుకంటే అతను అన్నం వండే శ్రమ, పొయ్యి వేడి భరించాడు”.

[సహీహ్ బుఖారీ : 70వ ప్రకరణం - అత్ ఇమా, 55వ అధ్యాయం - అల్ అకుల్ మఅల్ ఖాదిమ్]

11వ అధ్యాయం - యజమాని శ్రేయస్సు కోరడంతో పాటు ఉత్తమరీతిలో దైవారాధన చేసే బానిస

1079. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు:- “యజమాని శ్రేయస్సు కోరడంతో పాటు, తన (నిజ) ప్రభువుని ఉత్తమ రీతిలో ఆరాధించే బానిసకు రెట్టింపు పుణ్యం లభిస్తుంది.”

[సహీహ్ బుఖారీ : 49వ ప్రకరణం - అల్ ఇత్థ్, 16వ అధ్యాయం - అల్ అబ్ది ఇజా అహ్నస ఇబాదతి రబ్బిహ్]

1080. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు:- “సజ్జనుడు, విశ్వాసపాత్రుడయిన బానిసకు రెండింతలు పుణ్యం లభిస్తుంది. నా ప్రాణం ఎవరి అధీనంలో ఉందో ఆ దేవుని సాక్షిగా చెబుతున్నాను. దైవమార్గంలో జిహాద్, హజ్ యాత్ర, తల్లిసేవ లాంటి సత్కార్యాలు గనక లేకపోయి ఉంటే నేను బానిసగా చనిపోవడాన్ని కోరుకుంటాను.”

[సహీహ్ బుఖారీ : 49వ ప్రకరణం - అల్ ఇత్థ్, 16వ అధ్యాయం - అల్ అబ్ది ఇజా అహ్నస ఇబాదతి రబ్బిహ్]

1081. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:- “తన (నిజ) ప్రభువును ఉత్తమరీతిలో ఆరాధించడంతో పాటు, తన యజమాని పట్ల విశ్వాసపాత్రుడయి అతనికి సేవ చేసే వ్యక్తి ఎంత (అదృష్టవంతుడు) ధన్యుడు!”

[సహీహ్ బుఖారీ : 49వ ప్రకరణం - అల్ ఇత్థ్, 16వ అధ్యాయం - అల్ అబ్ది ఇజా అహ్నస ఇబాదతి రబ్బిహ్]

12వ అధ్యాయం - ఉమ్మడి బానిసలో తన భాగానికి స్వేచ్ఛ నివ్వడం గురించి

1082. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు:-
 “ఎవరైనా ఉమ్మడి యాజమాన్యం క్రింద ఉన్న బానిసకు తన భాగం మేరకు స్వేచ్ఛ నివ్వదలచినపుడు అతని దగ్గర బానిస విమోచనానికి కావలసిన మిగతా ధర అంతపైకం గనక ఉంటే, బానిస ధరను న్యాయవంతంగా నిర్ణయించి ఇతర భాగస్వాములకు రావలసిన మొత్తాన్ని అతనే తన పైకం నుండి చెల్లించి ఆ బానిసకు పూర్తిగా విముక్తి కలిగించాలి. అలా చేయలేకపోతే అతను బానిసకు ఏ మేరకు స్వాతంత్ర్యం ఇస్తాడో ఆ మేరకే ఆ బానిస స్వేచ్ఛాపరుడవుతాడు”.

[సహీహ్ బుఖారీ : 49వ ప్రకరణం - అల్ ఇత్థ్, 4వ అధ్యాయం - ఇబ్రాహిమ్ అబ్దుమ్ బైసస్ నైన్]

1083. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా అన్నారు:- “ఒకవేళ ఎవరైనా ఉమ్మడి యాజమాన్యం క్రింద ఉన్న బానిసకు తన భాగం మేరకు స్వేచ్ఛనివ్వదలిస్తే అతను తన సంపద నుండి మిగతా ధర కూడా (ఇతర వాటాదారులకు) చెల్లించి ఆ బానిసకు పూర్తిగా విముక్తి కలిగించాలి. అతని దగ్గర అంత పైకం లేకపోతే, బానిస ధరను న్యాయవంతంగా నిర్ణయించి, కూలీనాలీ ద్వారా సంపాదించి మిగతా పైకాన్ని చెల్లించి పూర్తిగా స్వేచ్ఛాపరుడయ్యేందుకు బానిసకు వీలు కల్పించాలి. అయితే ఈ విషయంలో బానిసపై ఎలాంటి ఒత్తిడి తీసుకురాకూడదు.”¹

[సహీహ్ బుఖారీ : 47వ ప్రకరణం - అష్షిరికా - 5వ అధ్యాయం - తఖ్ఫీముల్ అష్షాయి బైస మర్కా అబి భీమతుల్ అదల్]

13వ అధ్యాయం - ‘ముదబ్బిర్’ బానిసను అమ్మడం ధర్మసమ్మతమే

1084. హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం:- అన్నార్ తెగకు చెందిన ఒక వ్యక్తి తన బానిసను ‘ముదబ్బిర్’ చేశాడు. (అంటే మరణానంతరం తన బానిసకు స్వేచ్ఛ లభిస్తుందని ప్రకటించాడు) ఆ వ్యక్తి దగ్గర ఆ బానిస తప్ప మరో ఆస్తి లేదు. దైవప్రవక్త (సల్లం)కు ఈ సమాచారం అందగానే ఆయన తన అనుచరులతో “ఈ బానిసను నా నుండి కొనేవారెవరైనా ఉన్నారా మీలో?” అని అన్నారు. అప్పుడు నయీమ్ బిన్ నిహామ్ (రజి) ముందుకు వచ్చి ఆ బానిసను ఎనిమిది వందల దిర్హంలకు కొన్నాడు.*

[సహీహ్ బుఖారీ : 84వ ప్రకరణం - కప్పారత్, 7వ అధ్యాయం - ఇత్థిల్ ముదబ్బిర్]

★ ఇమామ్ నవవీ (రహ్మాలై) అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ ఉల్లేఖనంలో ‘నయీమ్ బిన్ నిహామ్’ అని ప్రస్తావించబడిన పేరు తప్ప. సరయిన పేరు నయీమ్ నిహాం. నిహాం అనేది ఆయన బిరుదు, ఆయన తండ్రి పేరు కాదు. ఆయన తండ్రి పేరు అబ్దుల్లా దీనిక్కారణం మరో ఉల్లేఖనంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు. “నేను స్వర్గంలో ప్రవేశించాను (మేరాజ్ సంఘటన సందర్భంగా) అక్కడ నాకు నయీమ్ స్వరం (నహ్వా) వినిపించింది”.

ఇమామ్ షాఫియి (రహ్మాలై) దృక్పథం ప్రకారం, యజమాని చనిపోకముందు, ముదబ్బిర్ బానిసలను అమ్మడం ధర్మసమ్మతమే. కాని ఇమామ్ అబూ హసీనా (రహ్మాలై), ఇమామ్ మాలిక్ (రహ్మాలై)ల దృక్పథం ప్రకారం ఇలా అమ్మడం సరయిన పద్ధతి కాదు.